

**Методичні рекомендації для викладачів,
що проводять практичні заняття з навчальної дисципліни
«Практичний курс англійської мови»
на 4 курсі напряму підготовки 6.020303 «Філологія»**

Основною метою вивчення навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови» на 4 курсі є подальший розвиток вмінь та навичок володіння різними видами англомовної мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, яка визначена програмою.

Рівень володіння англійською мовою на 4 курсі – Upper Intermediate.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 13 “Вища освіта у США та Великій Британії. Закон і порядок” студент повинен:

Знати:

- необхідну кількість лексичних одиниць з тематики модуля;
- лексико-граматичні структури, що опрацьовуються у текстах модуля;
- основний інвентар стилістичних засобів дискурсу художнього тексту;
- структуру системи вищої освіти у США та Великій Британії у порівнянні з системою вищої освіти України;
- структуру законодавчої влади та систем юстиції США, Великої Британії та України;
- структуру вищих навчальних закладів, функції студентських організацій;
- основні види злочинів та покарань, основні функції адвокатів та суддів;
- структуру судового засідання.

Вміти:

- застосовувати лексичний матеріал з тематики модуля в діалогічному та монологічному мовленні;
- здійснювати філологічний аналіз художнього тексту;
- анотувати, коментувати та узагальнювати тексти на відповідну тему;
- демонструвати знання інформації соціокультурного характеру, пов’язаної з даною темою;
- брати участь в бесіді проблемного характеру чи дискусії;
- робити усні повідомлення-презентації в межах даної теми;
- писати есе на запропоновану тему.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №14 “Література. Музика” студент повинен:

Знати:

- необхідну кількість лексичних одиниць з тематики модуля;
- лексико-граматичні структури, що опрацьовуються у текстах модуля;
- основний інвентар стилістичних засобів дискурсу художнього тексту;
- основні літературні та музичні жанри та їхні характеристики;

- основні історичні етапи розвитку музичного мистецтва, їхніх видатних представників;
- основні літературні напрямки та їхніх видатних представників.

Вміти:

- застосовувати лексичний матеріал з тематики модуля в діалогічному та монологічному мовленні;
- здійснювати філологічний аналіз художнього тексту;
- анотувати, коментувати та узагальнювати тексти на відповідну тему;
- демонструвати знання інформації соціокультурного характеру, пов'язаної з даною темою;
- брати участь в бесіді проблемного характеру чи дискусії;
- робити усні повідомлення-презентації в межах даної теми;
- писати есе на запропоновану тему.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №15 **“Виховання дітей. Засоби масової інформації”** студент повинен:

Знати:

- необхідну кількість лексичних одиниць з тематики модуля;
- лексико-граматичні структури, що опрацьовуються у текстах модуля;
- основний інвентар стилістичних засобів дискурсу художнього тексту;
- основні підходи до виховання дітей, їхні переваги та недоліки;
- основні види засобів масової інформації, історію їхнього походження, характерні особливості.

Вміти:

- застосовувати лексичний матеріал з тематики модуля в діалогічному та монологічному мовленні;
- здійснювати філологічний аналіз художнього тексту;
- анотувати, коментувати та узагальнювати тексти на відповідну тему;
- демонструвати знання інформації соціокультурного характеру, пов'язаної з даною темою;
- брати участь в бесіді проблемного характеру, дискусії, рольовій грі;
- робити усні повідомлення-презентації в межах даної теми;
- писати есе на запропоновану тему;
- зробити макет аматорської газети/бюлетеня/брошури за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №16 **“Звичаї та традиції. Шлюб у сучасному світі”** студент повинен:

Знати:

- необхідну кількість лексичних одиниць з тематики модуля;
- лексико-граматичні структури, що опрацьовуються у текстах модуля;
- основний інвентар стилістичних засобів дискурсу художнього тексту;
- основні традиції та свята Великої Британії та Сполучених Штатів.

Вміти:

- застосовувати лексичний матеріал з тематики модуля в діалогічному та монологічному мовленні;
- здійснювати філологічний аналіз художнього тексту;
- анотувати, коментувати та узагальнювати тексти на відповідну тему;
- демонструвати знання інформації соціокультурного характеру, пов'язаної з даною темою;
- брати участь в бесіді проблемного характеру, дискусії, рольовій грі;
- готувати усні повідомлення-презентації в межах даної теми;
- писати есе на запропоновану тему.

Зміст модулів**Модуль № 13 “Вища освіта у США та Великій Британії. Закон і порядок”***Тема 1 “Вища освіта у США та Великій Британії”*

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибіркового переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Тема 2 “Закон і порядок”

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Рольова гра «Судове засідання». Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибіркового переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Модуль № 14 “Література. Музика”*Тема 1 “Література”*

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного

матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибіркового переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Тема 2 “Музика”

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Обговорення художнього фільму. Презентація різних музичних жанрів. Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибіркового переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Модуль № 15 “Виховання дітей. Засоби масової інформації”

Тема 1 “Виховання дітей”

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Рольова гра «Засідання педагогічної ради». Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибіркового переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Тема 2 “Засоби масової інформації”

Читання, вибіркового переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Проектна робота: розробка та презентація аматорського друкованого видання (газети, бюлетеня, брошури). Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибірковий переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Модуль № 16 “Звичай та традиції. Шлюб у сучасному світі”

Тема 1 “Звичай та традиції”

Читання, вибірковий переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибірковий переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Тема 2 “Шлюб у сучасному світі”

Читання, вибірковий переклад та філологічний аналіз художнього тексту. Складання анотації до тексту. Опрацювання лексико-граматичних структур (Speech Patterns). Вивчення тематичної лексики, активізація лексичного матеріалу за темою. Виконання лексичних вправ (переклад, лексичні трансформації, заповнення пропусків в реченні та тексті тощо). Читання та обговорення додаткових текстів та статей з теми. Презентація та обговорення новин.

Домашнє читання. Читання, вибірковий переклад, обговорення та філологічний аналіз художнього тексту. Виконання лексичних вправ, вправ на розуміння прочитаного, творчих завдань.

Основні компоненти навчального процесу:

- робота з художнім текстом;
- опрацювання вокабуляру;
- робота з текстами різних жанрів з тематики модуля;
- проектні завдання;
- презентація новин;
- домашнє читання.

Робота з художнім текстом

На 4 курсі необхідно поглиблювати філологічний підхід до роботи з художнім текстом. Читання та переклад тексту студенти виконують, за браком аудиторного часу, як правило, самостійно вдома, а в аудиторії викладач може перевірити читання та художній (виконаний письмово) переклад фрагменту тексту. Можлива схема аналізу тексту запропонована нижче. Аналізуючи текст, потрібно переходити від рівня його поверхневої

структури (події, що представлені у часі та просторі) до рівня дослідження характерів персонажів, мотивації їхньої комунікативної поведінки та дій, атмосфери, що створюється автором, авторського посилення читачеві (author's message) і далі, до рівня аналізу авторського стилю, арсеналу мовних засобів, за допомогою яких автор досягає своєї мети, та авторської техніки створення певного ефекту.

Даючи студентам завдання підготуватися до аналізу тексту, викладач пропонує їм під час роботи з текстом вдома підкреслити стилістично марковані слова, словосполучення, речення, проаналізувати ефект, що вони створюють, і спробувати прокоментувати механізм створення цього ефекту.

Під час аналізу тексту в аудиторії потрібно заохочувати студентів обґрунтовувати їхні думки, спираючись на текст.

OUTLINE OF TEXT ANALYSIS

1. Who is the extract (passage, story) under analysis written by?

Introduce the author in terms of his:

- nationality;
- historical epoch;
- literary trend;
- major works.

2. What is the title of the story (chapter) under consideration? Is it

- symbolic,
- intriguing,
- misleading,
- thought-provoking,
- ironic?

How does the title contribute to your understanding of the text?

3. What is the major theme of the text (i.e., what is the text about on the most global scale)? The author can focus on:

- social problems;
- human relationships;
- human values etc.

What is the author's message to the reader within this theme?

Does it correlate with the title of the text?

4. From the viewpoint of presentation, is the text the 1st or 3rd person narrative?

- 1st person narrative bridges the gap between the author and the reader and creates the impression of the author's presence in the text showing events and feelings 'from the inside'.
- 3rd person narrative sounds more objective, with the author rather distant from the events depicted in the text.

5. Who is the main character / protagonist of the story (extract) under analysis? Can he be viewed as a generalized image of a typical, ordinary person (especially if he has no name)? Is the protagonist depicted as a strong and confident personality, or as a passive and powerless person, etc?

Is this image created primarily through

- direct personage's characterization (by providing his descriptions);
- indirect personage's characterization (by letting the reader form judgements of the protagonist's character based on his actions);

or

- speech characterization (by letting the reader form judgements of the protagonist's social and cultural status based on his manner of speaking)?

6. In terms of the contextual type, is the text written mostly as

- narration (informs the reader of a sequence of events and is dynamic);
- description (informs the reader of the features of people – in the portrait – or objects – in the landscape – and is slow-moving and static);
- the author's meditation (includes information on how objects and actions are connected, for example, in terms of cause and effect, and is static)?

Most literary texts are written as a combination of several contextual types, with narration being dominant.

7. What vocabulary does the author employ to communicate his ideas to the reader? Is it mostly

- formal (literary-bookish, poetic);
- informal (colloquial)

or

- neutral?

How does the vocabulary used correlate with the characters or events, and the author's attitude to them?

Do literary-bookish words emphasize the grandness and formality of the occasion, or create a humorous effect, being used in an informal setting?

Do colloquial words create an informal and even intimate atmosphere, or a contrast to formal vocabulary used by another character?

Due to the vocabulary used, is the author's tone dry and objective, or emotional and subjective, coloured by his own feelings?

8. How does the author's style contribute to creating a humorous or solemn tone?

Primarily the authors can employ:

- lexical expressive means and stylistic devices – metaphor, metonymy, hyperbole, epithet, simile, oxymoron, zeugma, periphrasis, etc;
- and syntactic expressive means and stylistic devices – polysyndeton, asyndeton, parallelism, repetition, etc.

A combination of these expressive means and stylistic devices makes the author's style highly original and easily recognizable.

9. From the viewpoint of composition, what parts is the text (most commonly – narration) made up of? Does it include all the traditional elements:

- introduction (which prepares the reader for the intrigue);
- exposition (where the main characters and the scene of the action are introduced);
- development of events (a chronological chain of events – encounters, partings, achievements, losses, etc.);
- climax (the most intense part of the text which often includes decisive events having a dramatic effect on the main characters' life);
- denouement (in which the conflict is settled and the reader is provided with answers to the questions he asked in the climax),

or

anticlimax (a somewhat disappointing end to the events in the climax, with tension released but no answers given);

- conclusion (the final part of the text often conveying the author's message)?

The plot of many contemporary literary texts though does not follow this pattern and often starts with either denouement or climax.

Is the end of the extract (story) clear-cut and conclusive, or does it leave room for speculation?

10. What thoughts and feelings does the extract (story) inspire? Do you find it instructive, philosophical or purely entertaining?

11. Dwell upon expressive means and stylistic devices used in the text. What are they used for?

12. Comment upon the communication strategies applied by the personages in the text. Why did they resort to such strategies? How did the author achieve the success of their verbalization?

Опрацювання вокабуляру

Студенти повинні вивчити вокабуляр уроку, давати означення англійською мовою, стилістичну характеристику лексичних одиниць та приклади їхнього вживання. Викладач рекомендує студентам під час вивчення лексичних одиниць користуватися автентичними тлумачними словниками з метою перевірки семантичного діапазону та функціонального статусу лексеми в сучасній англійській мові, а також для ознайомлення з прикладами вживання лексеми у мовленні.

Під час перевірки вокабуляру викладач робить акцент та функціонально-стилістичних особливостях лексичних одиниць, що вивчаються.

Особливий акцент на 4 курсі здійснюється на фразових дієсловах, які є складним для вивчення компонентом лексичної системи сучасної англійської мови. Рекомендується пропонувати студентам додаткові вправи на фразові дієслова та включати їхню перевірку до усіх форм контролю.

Робота з текстами різних жанрів з тематики модуля

Під час вивчення тематичної складової модуля викладач пропонує студентам, крім роботи з базовими текстами із підручників, опрацювання додаткових тематичних текстів. Основною метою роботи з додатковими тематичними текстами є збагачення словникового запасу студентів сучасною лексикою, більш глибоке ознайомлення з проблематикою питань, що розглядаються, та підготовка до мовленнєвих видів діяльності по темі, що вивчається. Обов'язковим є обговорення прочитаного тексту у групі, дискусія з проблематики тексту. Студентами необхідно дати можливість вільно висловити свої думки у непередбаченому мовленні. Для активізації дискусії, якщо потрібно, викладач може певним чином провокувати студентів на висловлення своєї позиції, аргументацію своїх поглядів на проблему.

Проектні завдання

Вивчення кожної теми закінчується виконанням студентами певного проектного завдання. Викладач повинен організувати підготовку студентів заздалегідь, дати їм чіткі інструкції щодо завдання, форми перевірки, часового регламенту, тощо. Проектне завдання студенти, як правило, виконують у парах або мікрогрупах. Особливістю проектного завдання є те, що студенти повинні мати максимальну свободу дій у межах запропонованого завдання та формату його виконання. Як правило, для успішної підготовки вони повинні провести власне дослідження, збір матеріалу, його обробку та презентацію. Викладач виконує роль консультанта та помічника, віддаючи ініціативу та вибір способів досягнення мети самим студентам.

Можливими проектними завданнями з тем, що вивчаються протягом року, можуть бути:

Модуль № 13 “Вища освіта у США та Великій Британії. Закон і порядок”

Тема 1 “Вища освіта у США та Великій Британії”

Презентація одного з університетів США та його освітніх програм.

Тема 2 “Закон і порядок”

Рольова гра «Судове засідання».

Модуль № 14 “Література. Музика”

Тема 1 “Література”

Презентація автора / літературного стилю.

Тема 2 “Музика”

Презентація одного з стилів сучасної музики.

Модуль № 15 “Виховання дітей. Засоби масової інформації”

Тема 1 “Виховання дітей”

Засідання педагогічної ради (“Knife at School”)

Тема 2 “Засоби масової інформації”

Створення та презентація друкованого видання.

Модуль № 16 “Звичай та традиції. Шлюб у сучасному світі”

Тема 1 “Звичай та традиції”

Презентація весільних традицій народів світу.

Тема 2 “Шлюб у сучасному світі”

Ток-шоу «Молодь і шлюб у сучасному світі»

Презентація новин

З метою мотивації студентів до роботи з сучасними англomовними джерелами інформації викладач регулярно пропонує студентам підготувати огляд новин. Новини, як правило, студенти обирають самостійно, але викладач може обмежити підбір новин певною тематикою. Даючи завдання студентам, викладач повинен привернути їхню увагу до таких обов'язкових вимог:

джерело інформації повинно бути автентичним, неперекладним (Інтернет-ресурс, телебачення, радіо, газета); студент в жодному разі не повинен самостійно перекладати матеріал англійською мовою;

інформація повинна бути адаптована студентом до усної презентації і до середнього рівня групи; якщо потрібно, студент повинен перед презентацією новин ознайомити студентів з ключовими словами, що можуть бути незнайомими для них;

під час презентації студент не може читати текст – він повинен розповідати інформацію;

під час презентації новин студент повинен дотримуватися встановленого регламенту.

Домашнє читання

Домашнє читання є обов'язковим компонентом навчального процесу. Важлива роль читання у опануванні іноземною мовою обумовлюється тим, що воно передбачає активну роль читача, яка спрямовується на сприйняття та переробку як мовної, так і змістовної інформації, що її несе у собі художній текст. Процес читання є тим специфічним видом діяльності, який синтезує у собі мимовільне засвоєння мовних явищ у процесі опосередкованої комунікації з письменником, приймання певної інформації, яка міститься у тексті, та емоційно-естетичне сприйняття художнього слова. Робота з художнім текстом розширює кругозір студентів, розвиває логіку, інтелект, пізнавальні інтереси. Вона дозволяє студентам розуміти іноземну мову у її соціально-культурному контексті, вчить бачити її стильову різноманітність, розуміти її експресивний потенціал. Інформація (фактична, соціокультурна, історична, країнознавча тощо), одержана із текстів для домашнього читання, стимулює самостійність мислення, спонукає до ініціативного мовлення, в якому студенти вчаться відображати свої суб'єктивні погляди, інтереси та життєву позицію. При правильній

організації роботи з домашнього читання у студентів формується художній смак, вони вчаться аналізувати та узагальнювати, аргументувати та контраргументувати.

Протягом навчального року студент повинен прочитати не менше 600 сторінок оригінального художнього тексту. Рекомендується раз на місяць одну пару виділяти на перевірку та обговорення прочитаного.